

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดบริการทางวิชาการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือสำหรับห้องสมุดโรงเรียนในจังหวัดจันทบุรี” มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดจันทบุรี จำนวน 244 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูบรรณารักษ์/ หัวหน้าห้องสมุด โรงเรียนละ 1 คน โดยเลือกจากการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-609 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 303) ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 152 คน และสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัยโดยได้ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริการทางวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์และความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัย เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถามสำหรับครูบรรณารักษ์/ หัวหน้าห้องสมุดโรงเรียน ประกอบด้วยคำถาม 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ภาระงานอื่น ๆ ในโรงเรียนนอกเหนือจากงานห้องสมุด จำนวนชั่วโมง

สอนต่อสัปดาห์ ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่งครูบรรณารักษ์/ หัวหน้าห้องสมุด
 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการด้านห้องสมุด เช่น การเข้าอบรม/ สัมมนา/
 ประชุมวิชาการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของห้องสมุดโรงเรียน เป็นคำถามเกี่ยวกับขนาดของ
 ห้องสมุด จำนวนบุคลากรผู้ร่วมปฏิบัติงานห้องสมุด จำนวนทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด
 แหล่งที่มาของงบประมาณห้องสมุด โปรแกรมที่ใช้จัดการฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศของ
 ห้องสมุดหรือระบบห้องสมุดอัตโนมัติ จำนวนผู้ใช้บริการต่อวัน จำนวนการยืมทรัพยากร
 สารสนเทศของห้องสมุด การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และรูปแบบ/ กิจกรรมความร่วมมือด้าน
 ห้องสมุด/ การส่งเสริมการอ่านกับชุมชนหรือองค์กรภายนอก

ตอนที่ 3 ความต้องการกิจกรรมบริการวิชาการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
 เป็นคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อวัดระดับความต้องการในด้านรูปแบบของกิจกรรม
 เนื้อหาหลักสูตร เครื่องมือ/ อุปกรณ์ที่ใช้ และสถานที่ในการจัดกิจกรรมบริการวิชาการ ตลอดจน
 รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือสำหรับห้องสมุดโรงเรียน

ตอนที่ 4 ปัญหา/ อุปสรรคในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนเป็นคำถามแบบ
 ประมาณค่า เพื่อสำรวจระดับปัญหา/ อุปสรรคในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด แบบสัมภาษณ์
 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาตั้งประเด็นในการศึกษาเชิงลึก ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพ/ ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ชื่อ ตำแหน่ง สถานที่ทำงาน วัน เดือน ปี
 ที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยคำถามหลัก 3 ข้อ ดังนี้

1. ท่านมีนโยบายและแนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนอย่างไร
2. ท่านต้องการให้สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 รำไพพรรณี จัดบริการวิชาการให้แก่โรงเรียนในจังหวัดจันทบุรี ในลักษณะใด ท่านสนับสนุน
 ให้ครู/ บรรณารักษ์เข้าร่วมบริการวิชาการหรือไม่ อย่างไร
3. ท่านคิดว่าการสร้างเครือข่ายความร่วมมือสำหรับห้องสมุดโรงเรียนในจังหวัด
 จันทบุรี ควรมีลักษณะเช่นไร มีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการสร้างเครือข่ายนี้หรือไม่
 อย่างไร

โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาทั้งโรงเรียนรัฐบาลและเอกชนในจังหวัดจันทบุรี
 จำนวน 5 คน ดังนี้

ตารางที่ 3 รายชื่อผู้สัมภาษณ์

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	ขนาดโรงเรียน
1	นายจรัส ตลับทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านบ่อเวฬุ	โรงเรียนรัฐบาล	กลาง
2	ว่าที่ร้อยโท กัมพล ผล พฤกษา	ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดไผ่ล้อม	โรงเรียนรัฐบาล	ใหญ่
3	นางรัตนา พัฒนัญญา	ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดบ้านตะปอนน้อย	โรงเรียนรัฐบาล	เล็ก
4	ชิสเตอร์สุรงค์ ศรีสุระ	ผู้อำนวยการโรงเรียน ยอแซฟ	โรงเรียนเอกชน	ใหญ่
5	นายเสน่ห์ ปาสาณพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียน อำนวยการวิทย์พัฒน์	โรงเรียนเอกชน	กลาง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์และเหมาะสม

2. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้มีความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหาและเชิงโครงสร้างของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อดังนี้

อาจารย์วันทนา กิตติศรีวรพันธ์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ทิพภา ปลีหะจินดา อาจารย์ประจำภาควิชาสารสนเทศศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผศ.จิตติมา สิงหธรรม อาจารย์ประจำภาควิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

3. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับกลับคืนมาจากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่า IOC ซึ่งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 0.30-1.00 โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีคะแนน 0.50 ขึ้นไปและได้แก้ไขปรับปรุงส่วนอื่น ๆ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ (ภาคผนวก ง) และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา

4. นำแบบสอบถามมาทดลองใช้ (Try Out) กับบรรณารักษ์โรงเรียนในจังหวัดตราด จำนวน 30 ชุด เพื่อทดสอบความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ซึ่งแสดงว่าสามารถนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับบรรณารักษ์/ หัวหน้าห้องสมุด โรงเรียนในจังหวัดจันทบุรี และดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหาร โรงเรียนและครูบรรณารักษ์/ หัวหน้าห้องสมุดในการตอบแบบสอบถาม
2. ขอนหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน
3. ส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามไปยังครูบรรณารักษ์/ หัวหน้าห้องสมุดทางไปรษณีย์ พร้อมซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน-1 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 โดยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 152 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด
4. ดำเนินการนัดหมายผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขอสัมภาษณ์ โดยดำเนินการสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 9 มิถุนายน-24 กันยายน พ.ศ. 2555

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำฉบับที่สมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล
- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของห้องสมุดโรงเรียน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ความต้องการบริการวิชาการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

ตอนที่ 4 ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน

แบบสอบถามตอนที่ 3 ความต้องการบริการวิชาการและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และตอนที่ 4 ปัญหา / อุปสรรคในการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ใช้ t-Test for Independent Samples

วิธีการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคำตอบแต่ละด้านและแต่ละข้อ แปลผลตามเกณฑ์ของเบสต์ และคานัน (Best & Khan, 1993) ซึ่งมีค่าคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความต้องการ/ มีปัญหาหรืออุปสรรค ระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความต้องการ/ มีปัญหาหรืออุปสรรค ระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความต้องการ/ มีปัญหาหรืออุปสรรค

ระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความต้องการ/ มีปัญหาหรืออุปสรรค ระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความต้องการ/ มีปัญหาหรืออุปสรรคระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จากแบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่

2. การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นประเด็น และนำเสนอในรูปแบบตาราง